

Львівський національний університет імені Івана Франка
Педагогічний коледж

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор _____ О. І. Сурмач
« ____ » _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика організації гурткової та красзнавчої роботи»

Спеціальність 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство
Шифр Назва

Статус дисципліни Нормативна навчальна дисципліна
Нормативна (вибіркова)

Циклова комісія викладачів української мови, методики навчання,
дитячої літератури, діловодства та іноземних мов

Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Денна	I	II	3	34	18	-	16		56	-	2-й	-

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки бакалаврів

Ступінь вищої освіти

Розробники:

_____
Підпис

_____
Ініціали та прізвище викладача (науковий ступінь та вчене звання)

Затверджено на засідання циклової комісії.

Протокол № _____ від _____ 2019 р.

Голова циклової комісії _____

_____
Підпис

_____
Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні Педагогічної ради Коледжу.

Протокол № _____ від _____ 2019 р.

1.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу - формування у студентів знань та методичних навичок з організації гурткової та краєзнавчої роботи.

До *завдань курсу* входить:

- формування сучасних теоретичних та методичних знань з організації гурткової та краєзнавчої роботи в дитячих освітніх закладах, спортивних клубах;
- формування цілісного уявлення про організаційні аспекти клубної та гурткової діяльності;
- ознайомлення студентів з особливостями функціонування гуртків різної спрямованості;
- формування знань щодо сучасної класифікації, структури, управління, фінансування в роботі клубів;
- формування вміння мислити творчо, ініціативно, самостійно діяти у нестандартних ситуаціях.

Студенти повинні знати:

- основні принципи організації гурткової та краєзнавчої діяльності;
- специфічні особливості функціонування гуртків та клубів;
- методику організації гурткової роботи;
- методичні аспекти курування клубною та гуртковою діяльністю.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати спеціальну науково-методичну літературу;
- творчо використовувати отриманні знання під час розв'язування ситуаційних завдань;
- володіти науково-методичними даними з методики організації клубної та гурткової роботи;
- організувати гурткову роботу дітей різного віку;

- підготувати проект клубу чи гуртка;
- користуватися навчальними програмами з різних видів гурткової роботи;
- складати план-конспект гурткового заняття;
- проводити гурткові заняття із застосуванням особистісно орієнтованих технологій організації позаурочної діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

- методику організації краєзнавчих гуртків, вечорів, олімпіад, конференцій, екскурсій та виховних заходів;
- принципи організації і проведення краєзнавчих досліджень в закладах освіти з урахуванням музейного компоненту;
- основні загальнодидактичні принципи та теоретичні засади організації гурткової та краєзнавчої робіт;
- особливості використання інноваційних методик з урахуванням інтересів дітей та вимог суспільства.

Програмні результати навчання:

- організувати гурткову та краєзнавчу освітню роботу в закладах освіти у взаємодії з музеєм;
- сприяти розвитку абстрактного, логічного та творчого мислення, формування наукової картини світу;
- розробити план діяльності музейного гуртка у закладі освіти;
- використовувати різноманітні методи, форми, засоби організації творчої роботи та активного залучення учнів до неї;
- зацікавити дітей, використовуючи різноманітні види мотивації, враховуючи індивідуальні інтереси.

Зміст дисципліни:

Змістовий модуль 1. Особливості організації гурткової та краєзнавчої діяльності

Тема 1. Система позашкільної освіти. Мета та основні завдання позашкільної освіти. Історичні аспекти розвитку позашкільної освіти. Історія розвитку гурткової діяльності .

Тема 2. Основні принципи організації гурткової та краєзнавчої роботи. Принципи організації позаурочної та позашкільної роботи. Нормативно правова база організації клубів та гуртків.

Практичне заняття: Закон України "Про позашкільну освіту".

Тема 3. Гурткові заняття і їх характеристика. Зміст і основні напрями роботи у гуртках. Освітній, розвивальний і виховний потенціал учнівських гуртків. Організація і напрями роботи гуртків.

Практичне заняття: Види та специфічні особливості клубів та гуртків різного спрямування.

Тема 4. Методи роботи з гуртківцями. Масові заходи - екскурсії, походи з вивчення мистецтва рідного краю; читацькі конференції з оглядом книг про мистецтво; проведення ранків, свят з різноманітної тематики.

Практичне заняття: Проведення технічних і художніх виставок та ранків.

Тема 5. Гурткова діяльність. Види гуртків. Типи гуртків. Спортивно-технічні гуртки. Гуртки художньо образотворчого спрямування.

Практичне заняття: Організація краєзнавчих гуртків.

Тема 6. Типи шкільних клубів. Клубна година. Форми організації позашкільної роботи з учнями. Структура занять у гуртку.

Практичне заняття: Розклад занять у гуртку. Графік роботи керівника гуртка.

Тема 7. Організація керівництва гуртком. Перспективний та календарний плани гурткової діяльності. Тривалість гурткових занять. Розподілу робочого часу.

Практичне заняття: Обов'язки та відповідальність керівника гуртка.

Модульна контрольна робота.

Змістовий модуль 2. Методика організації гурткової та краєзнавчої діяльності

Тема 8. Масові форми виховної роботи. Групові та індивідуальні форми виховної роботи. Гуртки художньої самодіяльності. Методика індивідуального виховного впливу.

Практичне заняття: Форми роботи: факультативи, гуртки, фестивалі, конкурси, олімпіади, зустрічі, концерти, спортивні змагання, туристичні походи.

Тема 9. Комплектація гуртків та секцій різного спрямування. Вікова та творча градація гуртків. Роз'яснення до наповнюваності гуртків

Практичне заняття: Роз'яснення до структури навчального року.

Тема 10. Проектування та складання необхідної документації керівника гуртка. Методичні матеріали керівника гуртка. Вказівки до ведення журналу планування та обліку гуртка.

Практичне заняття: Наочний та роздатковий матеріал під час занять у гуртку. Факультативні заняття.

Тема 11. Зміст навчального матеріалу на гурткових заняттях. Вибір індивідуальних творчих завдань для кожного гуртківця. Підбір матеріалу.

Практичне заняття: Варіанти стратегії створення сучасного гуртка.

Тема 12. Навчальні програми. Авторські навчальні програми гуртків. Структура програми. Розділи програми.

Практичне заняття: Розробка програми гуртка.

Тема 13. План роботи керівника гуртка. Складання плану-конспекту гурткового заняття. Види конспектів. Структура конспекту.

Практичне заняття: Написання плану-конспекту занять у гуртку

Тема 14. Методичні аспекти проведення екскурсії. Краєзнавча робота. Ораторська майстерність. Підготовка до екскурсії. Ефективність екскурсій.

Модульна контрольна робота

Тема 15 . Організація виставок, олімпіад, турнірів, конкурсів трудової майстерності. Підготовка до виставок. Масова комунікація.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин				
	Денна форма навчання				
	Усього	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні (семін.) заняття	СРС
II семестр					
Змістовий модуль 1. Особливості організації гурткової та краєзнавчої діяльності					
Тема 1. Історичні аспекти розвитку позашкільної освіти <i>Самостійна робота.</i> Методи та структура позашкільної освіти	5	2			3
Тема 2. Основні принципи організації гурткової та краєзнавчої роботи <i>Самостійна робота.</i> Нормативно правова база організації клубів та гуртків	5	1		1	3
Тема3. Гурткові заняття і їх характеристика. <i>Самостійна робота:</i> Освітній, розвивальний і виховний потенціал гуртків.	5	1		1	3
Тема 4. Методи роботи з гуртківцями <i>Самостійна робота:</i> Вікова та творча градація гуртків	5	1		1	3
Тема 5 Види гуртків <i>Самостійна робота:</i> Роз'яснення до наповнюваності гуртків	5	1		1	3
Тема 6. Типи шкільних клубів. Клубна година <i>Самостійна робота:</i> Структура занять у гуртку	5	1		1	3
Тема 7. Організація керівництва гуртком <i>Самостійна робота:</i> Функції та обов'язки керівника гуртка чи клубу	5	1		1	3
Модульна контрольна робота №1 <i>Самостійна робота:</i> Керівна роль учителя у підборі завдань для гуртківців.	5			2	3
Змістовий модуль 2. Методика організації гурткової та краєзнавчої діяльності					
Тема 8. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи <i>Самостійна робота:</i> організація і проведення основних форм позаурочної роботи	5	1		1	3
Тема 9. Комплектація гуртків та секцій різного спрямування <i>Самостійна робота:</i> Вплив занять у	5	1		1	3

гуртках на формування здібностей дитини					
Тема 10. Проектування та складання необхідної документації керівника гуртка. <i>Самостійна робота:</i> Інформаційне, технічне, медичне та інші види забезпечення роботи гуртка.	5	1		1	3
Тема 11. Зміст навчального матеріалу на гурткових заняттях. <i>Самостійна робота:</i> Вибір індивідуальних творчих завдань для кожного гуртківця.	6	1		1	4
Тема 12. Навчальні програми. Авторські навчальні програми гуртків <i>Самостійна робота:</i> Метод проектів на гурткових заняттях.	6	1		1	4
Тема 13. Складання плану-конспекту гурткового заняття. <i>Самостійна робота:</i> Посадова інструкція керівника гуртка	5	1		1	3
Тема 14. Методичні аспекти проведення екскурсії <i>Самостійна робота:</i> Організація краєзнавчої роботи	6	2			4
Модульна контрольна робота № 2 <i>Самостійна робота:</i> Дотримання правил безпеки під час гурткової діяльності	6			2	4
Тема 15. Організація виставок, олімпіад, турнірів, конкурсів трудової майстерності. <i>Самостійна робота:</i> Масові форми організації роботи в гуртку.	6	2			4
Разом за II семестр	90	18		16	56

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст лекційного курсу для студентів денної форми навчання

II семестр

N з/п	Перелік тем лекцій	Кількість годин
1.	Історичні аспекти розвитку позашкільної освіти	2
2.	Основні принципи організації гурткової та краєзнавчої роботи	1
3.	Гурткові заняття і їх характеристика	1
4.	Методи роботи з гуртківцями	1
5.	Види гуртків	1

6.	Типи шкільних клубів. Клубна година	1
7.	Організація керівництва гуртком	1
8.	Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи	1
9.	Комплектація гуртків та секцій різного спрямування	1
10.	Проектування та складання необхідної документації керівника гуртка	1
11.	Зміст навчального матеріалу на гурткових заняттях.	1
12.	Навчальні програми. Авторські навчальні програми гуртків	1
13.	Складання плану-конспекту гурткового заняття.	1
14.	Методичні аспекти проведення екскурсії	2
15.	Організація виставок, олімпіад, турнірів, конкурсів трудової майстерності	2
	Разом за II семестр	18

Перелік практичних занять для студентів денної форми навчання

II семестр

N з/п	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Закон України "Про позашкільну освіту".	1
2	Види та специфічні особливості клубів та гуртків різного спрямування.	1
3	Проведення технічних і художніх виставок та ранків.	1
4	Організація краєзнавчих гуртків.	1
5	Розклад занять у гуртку. Графік роботи керівника гуртка.	1
6	Обов'язки та відповідальність керівника гуртка.	1
7	Модульна контрольна робота № 1	2
8	Форми роботи: факультативи, гуртки, фестивалі, конкурси, олімпіади, зустрічі, концерти, спортивні змагання, туристичні походи.	1
9	Роз'яснення до структури навчального року.	1

10	Наочний та роздатковий матеріал під час занять у гуртку. Факультативні заняття.	1
11	Варіанти стратегії створення сучасного гуртка.	1
12	Розробка програми гуртка.	1
13	Написання плану-конспекту занять у гуртку	1
14	Модульна контрольна робота № 2	2
	Разом за II семестр	16

Самостійна робота

N з/п	Тема самостійної роботи	Кількість годин
1.	Методи та структура позашкільної освіти	3
2.	Нормативно правова база організації клубів та гуртків	3
3.	Освітній, розвивальний і виховний потенціал гуртків	3
4.	Вікова та творча градація гуртків	3
5.	Роз'яснення до наповнюваності гуртків	3
6.	Структура занять у гуртку	3
7.	Функції та обов'язки керівника гуртка чи клубу	3
8.	Керівна роль учителя у підборі завдань для гуртківців.	3
9.	Організація і проведення основних форм позаурочної роботи	3
10.	Вплив занять у гуртках на формування здібностей дитини	3
11.	Інформаційне, технічне, медичне та інші види забезпечення роботи гуртка.	3
12.	Вибір індивідуальних творчих завдань для кожного гуртківця.	4
13.	Метод проектів на гурткових заняттях.	4
14.	Посадова інструкція керівника гуртка	3
15.	Організація краєзнавчої роботи	4
16.	Дотримання правил безпеки під час гурткової діяльності	4
17.	Масові форми організації роботи в гуртку.	4
	Разом за II семестр	56

4. ПИТАННЯ, ЯКІ ВИНЕСЕНО НА ЗАЛІК З ДИСЦИПЛІНИ

1. Нормативно-правова база організації гурткової роботи.
2. Організація роботи клубу у загальноосвітньому навчальному закладі.
3. Організація роботи клубу у Вищому навчальному закладі.
4. Планування роботи гуртка.
5. Матеріально-технічна база гуртка.
6. Організація роботи клубів за місцем проживання.
7. Здійснення керівництва гуртковою та краєзнавчою діяльністю.
8. Охарактеризуйте основні засоби організації клубної та гурткової роботи спортивного типу з дітьми.
9. Види гуртків та секцій.
10. Комплектація гуртків та тривалість занять.
11. Класифікація груп, гуртків та інших творчих об'єднань.
12. Функції керівника гуртка.
13. Опишіть особливості клубної форми організації фізкультурно-оздоровчої роботи.
14. Схема керування гуртком.
15. Навчальні програми. Авторські навчальні програми гуртків.
16. Складання плану-конспекту гурткового заняття.
17. Методичні аспекти проведення екскурсії.
18. Організація виставок, олімпіад, турнірів, конкурсів трудової майстерності.
19. Проектування та складання необхідної документації керівника гуртка.
20. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Репродуктивний.
3. Проблемний.
4. Частково-пошуковий.
5. Дослідницький.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Усні відповіді студентів.
2. Виконання практичних занять.
3. Письмові відповіді.
4. Залік

Успішність студентів оцінюється за результатами поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль рівня знань здійснюється шляхом проведення виконання практичних завдань, усного опитування.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться під час модульних контрольних робіт та заліку.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів при оцінюванні знань впродовж семестру становить 100 балів.

Програмою передбачено **дві модульні контрольні роботи**. Студент за одну контрольну роботу може отримати 25 балів ($25 \times 2 = 50$).

За **усне опитування** студент може впродовж семестру накопичує 40 балів. Програмою передбачено 12 практичних занять. За одне практичне заняття - 3 або 4 бали (залежить від складності завдання) . Кількість балів, які студент може отримати за усні відповіді подано в таблиці.

За **самостійну роботу** впродовж семестру студент набирає 10 балів.

Бали набрані впродовж семестру додаються і якщо студент має бажання отримати вищий бал він має право здавати залік. Залікове питання оцінюється в 5 балів.

Поточне тестування та самостійна робота										СРС	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2								
T2-T3-T4	T5-T6-T7	Мкр 1	T8	T9	T10	T11	T 12	T13	Мкр 2	10	100
3 4 3	4 3 3	25	4	3	3	4	3	3	25		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	ECTS	Визначення	Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку (національна Шкала)	Залік
90-100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Добре	
71-80	C	Добре		
61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Підручники та посібники.
2. Завдання для самостійної роботи.
3. Базова та допоміжна література
4. Завдання для тематичного контролю.
5. Завдання для модульного контролю.
6. Завдання для підсумкового контролю.
7. Методичні рекомендації та вказівки.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Брижак Н.Ю. Методика гурткової та клубної роботи в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах : навчальний посібник / Н. Ю. Брижак. – Київ: Логос, 2017. – 126 с.
2. Воловик А. Педагогіка дозвілля / А. Воловик, В. Воловик – Х., 1999. – 332 с.
3. Карпов Г. Г. Клубна справа / Г.Г. Карпов, М.Д. Синцов. – К., 1960. – 366 с.
4. Організація гурткової роботи в дошкільних навчальних закладах / авт.-уклад. Л. Б. Міщенко. — Х. : Вид. група «Осно- ва», 2015.— 333, [3] с. — (Серія «ДНЗ. Вихователю»).

5. Яременко Н. В. Дозвіллезнавство : навчальний посібник / Н. В. Яременко. – Фастів : «Поліфаст», 2007. – 460 с.

Допоміжна:

1. Колотуха О.В. Географія дитячо-юнацького туризму в Україні: [Навч. посібник] / О. В. Колотуха. - К.: Український державний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді, 2008. - 278 с.
2. Колотуха О.В. дитячо-юнацький туризм в Україні / О. В. Колотуха. - Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. - 42 с.
3. Краєзнавство: [програма профільного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, 70 годин] // Краєзнавство. Географія. Туризм. - 2008. - №42. - С.9-18.
4. Крачило М. П. Краєзнавство і туризм: [Навч. посібник] / М.П.Крачило. - К.: Вища шк.,1994. - 191 с.: іл.
5. Крачило М. Основні форми туристсько-краєзнавчої роботи / М. Крачило // Географія. Практичні заняття. - К., 2006. - С. 22- 24.
6. Куйбіда В. Організація туристсько-краєзнавчої роботи / В. Куйбіда, Н. Пангелова // Рідна школа. - 2008. - №10. - С. 55-57.
7. Нагорна Г.І. Реалізація краєзнавчого принципу в навчально-виховному процесі / Г.І. Нагорна // Початкова школа. - 1992. - №9-10. - С. 42-45.
8. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей: [Навч. посібник] / Б. П. Пангелов. - К.: Академвидав, 2010. - 248 с.
9. Треф'як Я. Методика краєзнавчої роботи в школі / Я. Треф'як // Історія в школах України. - 2008. - №1. - С.33-37.
10. Швець М. Краєзнавство й туризм у системі навчально-виховної роботи/ Микола Швець // Краєзнавство. Географія. Туризм. - 2009. - №28. - С.3-15.
11. Штангей Ю. В. Орієнтовні навчальні програми туристсько-краєзнавчих об'єднань учнівської молоді / Ю. В. Штангей. - К.: ІЗМН, 1996. - 368 с.
12. Шуть М.М. Організація дитячих свят / Микола Шуть. – К.: Шк. світ, 2010. – 128с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Наказ МОН України від 22.07.08р. №676 «Про затвердження Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільному навчальному закладі системи Міністерства освіти і науки України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://metodnet.at.ua/load/nakaz_mon_ukrajini_vid_22_07_2008_roku_676_pro_zatverdzhennja_tipovikh_navchalnikh_planiv_dlja_organizaciji_navchalno_vikhovno_go_procesu_v_pozashk/1-1-0-88
2. Положення про позашкільний навчальний заклад, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06 травня 2001 року № 433 (зі змінами, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 №769 «Про внесення змін до Положення про позашкільний навчальний заклад») [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dolinvo.ucoz.ru>
3. Сліпченко О. В. Організація роботи шкільних клубів. Навчально-методичний посібник / О. В. Сліпченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://refs.in.ua/cherkasekoyi-oblasti-slipchenko-olena-vitaliyivnaorganizaciya.html>